

Innspill til modernisering av viltloven

Hvilket behov er det for regler om ettersøk?

Det er behov for et tydeligere regelverk rundt ettersøk som gjør at jegere, grunneiere og kommuner er trygge på hva loven faktisk sier. I dag er det mye ulik tolkning- og usikkerheten rundt hva som er en «rett, og hva som er en «plikt» oppleves å være stor. Det må tydelig skilles mellom disse og en bedre beskrivelse av hva jegerne skal og må gjøre ved ettersøk.

Er det behov for ytterligere regler om bestandsregulering for høstbart vilt?

Det er riktig og viktig at grunneiere har råderett over jakt på egen eiendom. Likevel burde regelverket åpne opp for at det finnes bedre muligheter for å overstyre grunneiere når det gjelder jakt på arter som er fremmedartslistet og/eller utgjør et problem/skade av ulike grunner. Eksempel på dette er fellefangst av mink og uttak av Kanadagås. Loven burde gi kommuner anledning til å tillate jakt på utvalgte arter, selv om grunneier nekter, når eiendommen er en «hotspott» for det aktuelle viltet. Selvsagt under forutsetning at det åpenbart ikke er til «praktisk ulempe» for grunneier. I prinsipp er det i de tilfeller hvor grunneier nekter jakt kun av prinsipielle grunner.

Hvordan bør reglene for jaktvåpen og utstyr utformes i en ny lov?

Dagens våpen-bestemmelse er helt åpenbart utdatert og svært lite fornuftig. Selv om det finnes en logikk bak anslagsenergi, er denne likevel diffus og ikke noe som gir mening for de fleste. Det er uansett ingen egentlig sammenheng mellom anslagsenergi og dødelighet.

Loven må endres slik at den stiller funksjonskrav, ikke spesifikke krav til anslagsenergi og våpentype. Funksjonskravet må igjen ha sitt utgangspunkt i §19- human jakt.

På samme måte som plan- og bygningsloven med sin byggeteknisk forskrift (TEK17) stiller funksjonskrav til byggverk, kan viltloven stille funksjonskrav til jaktvåpen, prosjektil og avliving. I forskrift kan det gis presiseringer på hvordan funksjonskravene kan oppfylles. Slik som TEK17 definerer «preaksepterte ytelser» (*konkrete beskrivelser av en løsning som garantert ivaretar funksjonskravet*) kan forskrift til viltloven blant annet definere «preaksepterte ytelser» for prosjektiler. Her kan man ta inn dagens krav til anslagsenergi og våpentype. På den måten vil de som liker dagens formulering kjenne igjen kravene i forskriften, og være trygge på at deres utstyr fortsatt er lovlig. Nedenfor gis et eksempel på lovtekst jeg mener er fornuftig.

Forslag til lovtekst:

Alt vilt skal felles med prosjektil konstruert for å etterlate en sårkanal som gir rask og effektiv utblødning ved treff i vitale organer. Prosjektilet skal minimum kunne tåle treff i viltets ribbein, uten at dette gir redusert effekt i produksjon av sårkanal. Prosjektilet skal avfyres fra våpensystem egnet til å levere repeterende presise treff, og med tilstrekkelig kraft innenfor våpenets virkeområde.

Avliving av fanget og såret vilt:

Det er tillatt å benytte «hodeskudd» til avliving av såret- og fanget vilt. Med «såret» menes vilt som ligger nede og uten stand til å flukte.

Ved slik avliving skal det benyttes prosjektil som, ved skudd mot viltets hjerne, evner å permanent ødelegge hjernen og avlive viltet uten behov for påfølgende utblødning.

Våpentyper:

Det er nødvendig å videreføre dagens krav om at helautomatiske våpen og militærvåpen ikke er tillatt til jakt. Det burde likevel presiseres tydeligere hva som menes med «militærvåpen». Dagens jaktvåpen blir i økende grad utstyrt med moderne teknologi, og mye av dette har sitt opphav fra det militære. Det kan være alt fra stakk, optikk, montasjer, lydempere, farger osv. En presisering som tydelig sier hvor denne grensen går, er fornuftig. Hva er våpen av «militær karakter»?

I dagens forskrift (§ 35) står det at det er tillatt å bruke «revolver og pistol i kaliber 22lr» til avliving av fanget vilt. Likevel er det presisert i § 15 at håndvåpen ikke er tillatt til jakt og felling. Det er heller ikke lov etter våpenloven å erverve håndvåpen til jaktformål. Fellefangst er definitivt jakt/felling og disse motstridene bestemmelsene er forvirrende.

Jeg mener at håndvåpen er veldig godt egnet til avliving på korte hold av vilt som er i ro (fanget/såret). Faktisk er dette både enklere og tryggere enn ved bruk av hagle/rifle. Det er derfor fornuftig å videreføre muligheten til å avlive fanget vilt med håndvåpen. Dette må inn i loven og det må legges til at dette også er tillatt ved avliving av såret vilt (*så såret at det er i ro/ligger nede. Ikke såret vilt generelt*) og det må ikke være begrenset til kaliber 22lr.

Loven burde ikke begrense våpentyper som er i stand til å ivareta funksjonskravene. Det er uproblematisk at våpentyper som pil- og bue og armbrøst kan benyttes til jakt. Det er et stort fokus på teknologiutviklingen som disse våpentypene ha gjennomgått. Selv om det er riktig, er det likevel upresist å kun trekke frem selve buen i teknologi-argumentet.

Det er uproblematisk å benytte tradisjonelle buer til jakt, som for eksempel langbuen. Med trening er disse både presise og like kraftige som moderne buer. Den store teknologiske utviklingen, som er av betydning for den humane jakta, ligger i prosjektilet (pilspissen). Det er avanserte pilspisser som i dag benyttes til jakt og det er primært pilspissen funksjonskravet bør rette seg mot.

Hva som får pilen til å fly mot viltet har ingen betydning for dødelighet. Kan man skyte presist og med tilstrekkelig kraft/fart, kan alle bue typer benyttes.

Fangst:

Bruk av feller til fanget er en fin jaktform som må videreføres. Det må fortsatt være lov å lage egne båser og å benytte slagfeller, slik som i dag. Loven burde likevel ikke presisere hvilken bås-type som er tillatt. Som for våpen burde loven presisere funksjonskrav til båser og slagfeller. Det finnes flere ulike modeller som er egnet til fangst, og disse burde være lov å bruke.

Bruk av viltkamera med automatisk varsling burde være tillatt for å imøtekomme «tilsynsplikten».

God merking av/på båser burde være tilstrekkelig og meldeplikten til kommunen for båser burde oppheves.

Kunstig lys:

Det må være lov å benytte kunstig lys til åtejakt til flere arter enn tillatt i dag. Eksempelvis mår og grevling burde kunne felles under kunstig lys, på lik linje med rødvov. Loven må definere hva som er «kunstig lys». Teknologien innen optikk, lykter m.m. har kommet langt og det er behov for å vite om slik teknologi skal være tillatt på jakt, eller ikke.

Jan-Fredrik Høgsaas

30.12.2022